

μετὰ τῶν ἰδιωτισμῶν τὴν ἐθνικὴν φυσιογνωμίαν τῆς γλώττης.

Οὐδεὶς ἴσως τῶν κληθέντων εἰς τὴν Ἀκαδημαϊκὴν ὁμήγουρην, ἐπεστρέφῃ, δὲν λέγομεν τὴν μεγάλην δούλην ἀλλὰ τὴν μικρὰν ἐλευθέραν Ἑλλάδα, σκοπὸν ἰδιάζοντα ἔχων νὰ σπουδάσῃ τὴν γλῶτταν τοῦ λαοῦ. Αὐτὸς ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἀνά χειρας λεξικοῦ, ὅστις εἶπερ τις καὶ ἄλλος ἐνέκυψε, εἰς τὴν μελέτην τῆς γλώττης, ἀναγκάζεται πολλάκις νὰ ὀνοματοθετῇ ἢ διὰ περιφράσεων νὰ ἐρμηνεύῃ λέξεις ξένας, ἐνῶ σώζονται ἄλλαι μεταξὺ τοῦ λαοῦ καὶ ἀντίστοιχοι, καὶ Ἑλληνικαί, καὶ κατὰ πάντα ταυτοτίμητοι.

Ἴδου ἐκ τοῦ προχείρου παραδείγματα τινά·

Τὴν corniche μεταφράζει τὸ ἀνά χειρας λεξικὸν διὰ τῆς λέξεως κορωνίς· ἀλλ' οὔτε παρὰ τοῖς ἀρχαίοις οὔτε παρ' ἡμῖν ἡ κορωνίς ἐσήμαινεν ὅ,τι καὶ ἡ corniche. Ἐν δὲ τῇ Κύπρῳ σώζεται μεταξὺ καὶ τῶν χυδαιότερων τεκτόνων τὸ Ἑλληνικὸν οἱ πρόμορθοι, σημαίνον αὐτὴν ταύτην τὴν corniche τῶν Γάλλων.

Gibier, ζῶον ἀπὸ κυνήγι, λέγει τὸ λεξικόν. Πολλαχὺ ὅμως τῆς Ἑλλάδος λέγεται ἀγρίμιον, ὡς ἔλεγον καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἀγρέμιον.

Patron, μεταφράζεται εἰς τὴν δευτέραν αὐτοῦ σημασίαν πρότυπον τεχνίτου. Ὁ λαὸς ὅμως πολλῶν μερῶν τῆς Ἑλλάδος λέγει, τυπάριον καὶ ἀχνάριον ἢ τοι ἰχνάριον.

Entaille, τὴν ναυτικὴν τῆς λέξεως σημασίαν ἐρμηνεύει τὸ λεξικόν διὰ τοῦ γλυφῆ Ἀλλ' οἱ ἡμέτεροι ναυτικοὶ ὀνομάζουσιν ταύτην ἀγαθὸς (ἀγγλ. rabbet).

Distrail, φύσει ἀπρότεκτος, ῥεμβώδης. Παραλείπομεν ὅτι ὁ distrail δὲν εἶναι φύσει ἀπρότεκτος· λέγομεν μόνον ὅτι πολλαχὺ τῆς Ἑλλάδος ὀνομάζεται κυριολεκτικώτερον ἀλλοῦσιν· ὅς ἦτοι ἀλλόνους.

Assoupissement, κάρωσις· ἀλλὰ τὸ βύθος τὸ ὁποῖον βεβαίως ὡς μὴ ξένον μεταχειρίζεται καὶ ὁ Κ. Βυζάντιος εἰς τὸ Ἑλληνο Γαλλικὸν μέρος τοῦ λεξικοῦ, ἐρμηνεύει ἐμφαντικώτερον τὴν ἐννοίαν.

Cordonnet, λεπτὸν γαϊτάνι, τεχνίλι· Ἀλλ' ἐν Ἀμοργῷ ὀνομάζεται μερμίδιον, ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου μερμῖς.

Averse, βροχὴ ῥαγδαία. Ἐν δὲ Κέα, διὰ μιᾶς λέξεως καὶ ἐντονώτερον, νεραποντία.

Suini, οἰσύπη, λέρα τοῦ μαλλίου τῶν προβάτων. Ἐν τῇ Πελοποννήσῳ ὅμως λέγουσιν οἱ χωριεῖς· αὐτὰ μαλλία ἔχουσι πολὺν πίνον, ἀπαλλάκτως κατὰ τοὺς ἀρχαίους.

Citerne, στέρνα. Ἀλλ' ἐν Μήλῳ καὶ ἀλλαχὺ τοῦ Αἰγαίου ὀνομάζεται Ἑλληνιστὶ ὁ μ. βροδέκτης· ἐν δὲ Ἀττικῇ, κατ' ἀραίρεσιν τῶν δύο πρώτων στοιχείων, βροδέκτης.

Morose, δύστροπος, διεστραμμένος· Ἡ λέξις ὅμως αὕτη σημαίνει κυρίως τὸ ἡμέτερον καὶ τὸ τῶν ἀρχαίων στρυφνός, ὡς εἶπε καὶ ὁ Ἀριστοτέλης (Ἠθικ. Νικομ. Βιβ. Η'. Κεφ. Ε' καὶ ΣΤ').

Echapper. Εἰς τὴν πρώτην αὐτοῦ σημασίαν ἐρ-

μηνεύεται κυριολεκτικώτατα διὰ τοῦ ἐν χρήσει πολλαχὺ τῆς Ἑλλάδος σκαπετάρω, παραγομένου ἐκ τοῦ σκαπετος τῶν ἀρχαίων.

Τὰ ὀλίγα ταῦτα παραδείγματα ἐκρίναμεν ἀναγκαῖον νὰ γράψωμεν ἐν' ἀποδείξει ὅτι ἀσέβες ἦτελεν εἶσθαι τὸ νὰ ἀποβάλλωμεν τὸν πατριὸν θησαυρὸν καὶ βλαπτίσωμεν ἡμεῖς, καὶ ἐπιτήδαιοι ἀνάδοχοι τῶν ὑποταθῶμεν, διὰ νέων λέξεων πράγματα, τῶν ὁποίων τὰ προγονικά ὀνόματα σώζονται ἐν τῷ λαῷ. Βεβαίως δὲ οἱ Ἀκαδημαῖκοι θέλουσιν ἐκπληρώσει καὶ ἀτελῶς καὶ ἀπτόχως τὴν ἐντολὴν αὐτῶν, ἐὰν ζητήσωσι νὰ στήσωσι διὰ παντός τὰ ὅρια τῆς γλώττης καὶ τῆς ὀνοματοθεσίας, βάσιν μόνον ἔχοντες τὰ νεώτερα βιβλία καὶ τὴν ἐν Ἀθήναις ὁμιλουμένην.

Ἐπανερχόμενοι εἰς τὴν δευτέραν ταύτην ἐκδοσιν τοῦ λεξικοῦ τοῦ Κ. Βυζαντίου, ὀφείλομεν νὰ ἐκφράσωμεν εὐγνωμοσύνην οὐ μόνον πρὸς τὸν ἀκάματον συγγραφεῖα, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν ἐκδότην Κ. Ἀνδρέαν Κορομηλῆν. Συντελὼν δι' ἀδρῶν ἀναλωμάτων εἰς τὴν διαδοσιν τοιούτων κοινωφελῶν βιβλίων, συντελεῖ βεβαίως εἰς τὸν πολιτισμὸν τοῦ ἔθνους ἡμῶν, ὅστις πρέπει νὰ εἶναι τὸ μέλημα πάντων τῶν τέκνων τῆς Ἑλλάδος.

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ.

Τὸ συναξάριον τοῦ βασιλέως Ναχούχα.

—ο—

Μεταξὺ τῶν ἐν τῇ Μαχαβαράτα συνηγμένων συναξარიῶν, τῶν ἀναφερομένων εἰς τοὺς παλαιούς βασιλεῖς τῆς Ἰνδικῆς τοὺς παρὰ τῶν βραχμάνων κατησαμένους, ὑπάρχει μία πλείστου λόγου ἀξία, ἡ τοῦ βασιλέως Ναχούχα μεταμορφωθέντος εἰς ὄφιν. Ἡ ἱστορία αὕτη οὐ μόνον γόητρον θαυμαστοῦ διηγήματος ἔχει, δι' οὗ δύναται τις νὰ διείδῃ τὴν ἀνάμνησιν ἀληθοῦς τινος συμβάντος, ἀλλὰ περιέχει καὶ συζήτησιν φιλοσοφικὴν, ἐν ᾗ πραγματεύονται τὰ σπουδαιότερα ζητήματα περὶ τῆς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἰσότητος τῶν ἀνθρώπων, τοῦ καρποῦ τῶν ἔργων, καὶ τοῦ αὐτεξουσίου. Ἴδου αὕτη ὅπως ὑπάρχει ἐν τῷ μεγάλῳ ποιήματι οὗ τινος προερμηνημεύσαμεν.

Οἱ πέντε ἀδελφοὶ Πανδαβάς διατρέχουσι τὸ δάσος. Ὁ Βριμασένας ἐπικαλούμενος Λυκόγατρος (Βρικαδάρα), ὁ ῥωμαλεώτερος, ὁρμητικώτερος καὶ ἐπιχειρηματικώτερος τῶν λοιπῶν πέντε ἡρώων, περισφίγγεται αἶφῃς ὑπὸ μεγάλου ὄφεως.

« Τότε ὁ Βριμασένας κατεχόμενος ὑπὸ τῶν σπειρῶν τοῦ ἔρπετο, ἤρξατο συλλογιζόμενος περὶ τῆς θαυμασίας δυνάμεως τοῦ ὄφεως. — Καὶ εἶπε πρὸς τὸ μέγα τοῦτο ἔρπετόν. Εἰπέ μοι, σὲ παρακαλῶ, τίς εἶσαι, ὦ σὺ ὁ καλλίτερος ὄσων ἔρπουσι, ἢ τί

» ἐπιθυμῆτε παρ' ἐμοῦ; — Ἐγὼ εἰμὶ Πανδαῶς Βρι-
» μαπένας, ὁ ἐρχόμενος εὐθὺς κατόπιν τοῦ (Ἰου-
» δισχτίρα τοῦ) βασιλέως τῆς δικαιοσύνης· ἔχω
» δύναμιν ἑνὸς ἑκατομμυρίου ἐλευθέρων· πῶς μὲ ὁ-
» πέταξας εἰς τὴν δύναμίν σου; — Οἱ δαυχαῖται
» λέοντες, οἱ τίγρεις, οἱ βούβαλοι καὶ ἐλέφαντες
» ἀφ' οὓς ἀγέληδόν ὄντας ὤρμηται, ἅπαντες ἐφο-
» νεύθησαν παρ' ἐμοῦ ἐν τῇ μάχῃ — Καὶ οἱ Ῥακ-
» χαπάς (βρουκόλακοι) καὶ οἱ Πιτατάς (αἱματορ-
» ρόφοι), καὶ οἱ τοσοῦτον ἰσχυροὶ ὄφεις, δὲν ἠδυνή-
» θησαν νὰ ὑπομείνωσι τὴν βικεῖαν πληγὴν τοῦ
» βραχίονός μου, ὃ ἐκλεκτὸν ἐρπετόν! Ἐχέτω λοιπὸν
» τὴν δύναμιν τῆς ἐπιστήμης; κατέχεις δὲ ὡ-
» ρὸν τι ἀνώτατον, ἀφ' οὗ καὶ τοὶ ἔχον τοιαύτην
» ἰσχύον, κατενικήθην ὑπὸ σοῦ, εἶναι ψευδής ἡ ἐνέρ-
» γεια τῶν θνητῶν! Τοιοῦτος ὑπάρχει ὁ συλλογι-
» σμός ὅστις μοὶ ἐπέρχεται νῦν ὅτε ἡ δύναμίς μου,
» ὃ ἐρπετόν, σὺ δευτερώθη ὑπὸ σοῦ! »

Ἡ ἐπιστήμη, τὸ δῶρον, ἰδοὺ αἱ ὑπερφυεῖς
δυνάμεις, ὧν ἐνώπιον ὀλισθαχωροῦσιν οἱ ἥρωες· καὶ
τοιαύτη εἶναι ἡ ἰδέα ἣν ἐκφράζει ὁ μεγαγχολικὸς
ἄμα καὶ βαθὺς οὗτος λόγος « ἀπατηλὴ (ἀ-σ-α-τῶ-α
μὴ ἀληθινή) ἡ ἐνέργεια τῶν ἀνθρώπων. » Ὁ Βιμα-
σένας, πρέπει νὰ τὸ ἐνθυμώμεθα, εἶναι ὁ, ὡς εἶπεν,
ἀνθρωπότερος, ἀπαθέστερος καὶ μᾶλλον περρωτισμέ-
μένος τῶν λοιπῶν πέντε ἡρώων Πανδαῶς. Ἀρὰ ἰ-
δὼν τὸν ἀκαταμάχητον τοῦτον ἐχθρόν, ἀποδύλλει
πᾶσαν γενναιότητα, καὶ ὡς ὑπὸ δεισιδαίμονος κα-
ταληφθεὶς φόβου, ἀναγνωρίζει ἐν τῇ πορείᾳ τοῦ ὄφεως
ἐνέργειαν ὑπεράνθρωπον.

» Ὁ ἡρωϊκὸς οὗτος Βίμας, ἀκάματος εἰς τοὺς
» ἀθλοὺς του, ὅστις ὠμίλει τοιοῦτοτρόπως, ὁ μέγας
» ὄφεις ὅστις τὸν εἶχε κατὰ λάβῃ τὸν ἐκράτει πε-
» ρισπειραμένον ἐντελῶς· εἰς τὸν μεγαλοδραχίωνα
» δὲ τοῦτον ἥρωα ὁ ὄφεις λείψας αὐτὸν εἶπεν: — Σή-
» μερον ὅτε πεινῶ, οἱ Δεῶς σὲ προσδιώρισαν εἰς
» τροφὴν μου, ὃ ἥρως μεγαλοδραχίων! Κατ' εὐτυ-
» χαν εὐρίσκει τὴν ζωὴν τὴν ἀπὸ πολλοῦ ποθοῦ-
» μένην (α).

» Πῶς ἐτυχον τὴν μορφήν ταύτην τοῦ ὄφεως, ὃ
» σὺ ὁ δαμάζων τοὺς ἐχθρούς σου, θὰ σοὶ τὸ διηγή-
» θῶ τῶρα· ἀκουσον ἐνδοξε ἀνθρώπε!

» Κατήντηται εἰς τὴν ἀθλίαν αὐτὴν κατάστασιν
» ἐξ αἰτίας τῆς κατάρας τῶν μεγάλων ἀγίων (μα-
» χαρχί). Καὶ ἐπιθυμῶν νὰ ἴδῃ τὸ τέλος τῆς κατάρ-
» ρας ταύτης, θὰ σοὶ τὰ διηγηθῶ ὅλα. — Ναχοῦ-
» χας ὁ βασιλικὸς Ῥίχι εἶναι τὸ ὄνομά μου· θὰ
» ἡκουσας βέβαια νὰ γίνεταί λόγος περὶ ἐμοῦ· διότι
» εἰμὶ υἱὸς τοῦ Ἀγιοῦ, ἀργηχοῦ τῆς οἰκογε-
» νείας τῶν προγόνων σου, ἀπὸ γενεῶν εἰς γενεάς.
» Ἦμην πάλαι βασιλεὺς, . . . ἐφημιζόμεν δι' ὅσας
» προσέφερον θυσίας, δι' ὅσα ἀνεγίνωσκον (ιερά) βι-
» βλία, καὶ διὰ τὴν ἐγκράτειαν τῶν αἰσθητέων μου.
» — Εἶχον οὕτω τύχην τῆς ἀναπαλλοτριώτου δε-
» σποτείας τῶν τριῶν κόσμων, διὰ τῆς ἐνεργείας

» μου, καὶ ἅπασι περιέβληθεις τὴν βασιλείαν ταύτην,
» κατεσχέην ὑπὸ τῆς ὑπερηφανίας! . . . Χίλιοι
» βραχμᾶνες ἔφερον τὸ φορεῖόν μου, ἐπειδὴ, πλη-
» σθεὶς πολλῆς ἀπὸ τῆς δεσποτείας ὑπερηφανίας, εἶ-
» χον καταντήτῃ νὰ περιφρονῶ τοὺς δις γεννη-
» θέντας! !

Ὁ Ναχοῦχας ἄρχεται νὰ ἐξομολογηθῇ. Κατηγο-
ρεῖ ἐαυτὸν ὅτι ἀφῆκε βραχμᾶνας νὰ φέρωσι τὸ φο-
ρεῖόν του! Μόνη αὕτη ἡ ἀγέρωχος ἄμα καὶ τυραν-
νική του πράξις τὸν ἔκαμεν νὰ ἀποδύλλῃ πᾶσαν τὴν
ἐξίαν ἣν εἶχεν ἀποκτήσῃ ἐκ τῆς μελέτης τῶν ἱερῶν
βιβλίων καὶ τῆς πράξεως μεγάλων ἀρετῶν. Τὸ γεγο-
νός ἦτο ἱσως ἱστορικόν. Ποία ἄλλη εὐαρεστοτέρα
καὶ φανταστικωτέρα ἰδιοτροπία παρὰ τὴν ἰδέαν νὰ
φέρηται δεσπότης θριαμβικῶς ἐπὶ τῶν νώτων τῶν
ἡγεμόνων τούτων, οὕτως ἀγέρωχων καὶ τούτων, καὶ
ἀπλήστων πρὸς τὰς τιμὰς. Καὶ οὕτω συγκρίνοντες
τὸ καίμενον τῆς Μαχαδράτας πρὸς τὴν σημείωσιν
τοῦ Κ. Βίλσωνος (Βισνοῦ Πουράνα, κεφ. Χ.) καὶ
τὴν ἐτι ἐμπεριστατωμένην ἣν ὁ Κ. Langlois ἐπέ-
ταξεν εἰς τὸ Ἰνδικὸν Θεάτρον, φέρεται τις
εἰς τὴν εἰκασίαν ὅτι ὁ Ναχοῦχας οὗτος, ἡγεμὼν ἰ-
σχυρὸς καὶ τροπαιοῦχος, εἶχεν ἐκλεχθῇ, ἡ κατέλαβε
καὶ διὰ βίας τὸν θρόνον βασιλέως ἡττημένου καὶ ἐξω-
σμένου. Τὸ συναζάριον προθέτει ὅτι ἀπεφάσισε νὰ
παρουσιασθῇ φερόμενος ἐπὶ τῶν νώτων πλήθους βραχ-
μάνων, ὅπως ἀρέσῃ εἰς τὴν Σαχατσί τὴν γυναῖκα
τοῦ ἐκθρονισθέντος μονάρχου. Ἴσως διενεόθη καὶ νὰ
ἀντικαταστήσῃ τὴν λατρείαν τοῦ Ἰνδρᾶ διὰ τῆς ἰ-
δίως ἐαυτοῦ λατρείας. Τοιαύτη τοῦλάχιστον φαίνε-
ται ἡ ἐννοια τοῦ μέρους τούτου τοῦ συναζαρίου, ὅπερ
παρίστην αὐτὸν κληρονομοῦντα τὸν θρόνον τοῦτον,
ὅστις ἐπεὶτα χηρεύει ἐνεκα πταίσματος ὅπερ ἔπρα-
ξεν ὁ θεὸς οὗτος τῆς ἡμέρας. Ἡ κατάρρα δὲ δι' ἣν
ἐπεὶτα μετεβλήθη εἰς ὄφιν, σημαίνει ἀναμφιδόλως
ὅτι ἐξώσθη ὑπὸ τῶν διγυνῶν καὶ ἐξωρίσθη εἰς
τὰ Ἰμαλαῖα ὄρη, ὅπου ἀνέμενε τὴν ἐλευσιν τῶν υἱῶν
τοῦ Πανδοῦ.

Ἐνταῦθα ἂς μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ παρενβέσωμεν ἁ-
ξίαν τινα λόγου σημείωσιν ὅτι ὅλοι σχεδὸν τῶν
παλαιῶν βεδικῶν χρόνων οἱ ἁμαρτωλοὶ, μετα-
μορφωθέντες εἰς ζῶα, βρουκόλακας, αἱματορρόφους,
κτλ., λαμβάνουσι τὴν συγχώρησιν, ἀπὸ τῆς ἐνσαρ-
κώσεως εἰς Κρίσνα τοῦ Βισνοῦ, ἢ μᾶλλον διὰ τὴν συ-
νάντησιν αὐτῶν μετὰ τῶν υἱῶν τοῦ Πανδοῦ, οὓς ὁ
θεὸς οὗτος υἱοθέτησεν καὶ προστατεύει δι' ἰδιαιτέρου
τινὸς τρόπου. Ἡ διὰ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Κρίσνα δια-
πραχθεῖσα αὕτη ἀπολύτρωσις, φαίνεται ἐν τῶν κάλ-
λιστα τεθειμένων δαγμάτων τοῦ βισναϊσμοῦ ἐκ τε
τῶν καίμενων τοῦ Πουρανᾶς (Βισνοῦ καὶ Βαγαδάτα),
καὶ τῶν ποιημάτων ἅτινα ἐγράφησαν μετὰ τῆς αὐτῆς
πίστεως τὸ πνεῦμα, λέγω τὴν Μαχαδράταν, Ῥα-
μαγιάναν, Ἀριδάτσαν, κτλ. Ἄν ἦτο δυνατόν νὰ μά-
θωμεν τὸν χρόνον καθ' ὃν ὁ βισναϊσμός ἀνεπτύχθη
μετὰ τὴν μορφήν ταύτην ἐν τῇ Ἰνδικῇ, ἵσως ἐξήγομεν
συμπεράσματα τινα ἐκ τῆς ἀκμάζοντος τοῦ βραχ-
μανισμοῦ ἐμφανίσεως τοῦ νέου τούτου δόγματος,
οὗτινος ἶχνος οὐδὲν ἀπαγγέλλεται ἐν Μανού, Πάντοτε

(α) Δηλ. τοὺς ἀνθρώπους οὓς ἐπαθύνουν πρὸ πολλοῦ
νὰ βλέπω ζῶντας.

λοιπὸν ὁ Βισνοῦ συγχωρεῖ καὶ συνδιαλλάττει τὰς ἐκπτώτους φυλάς πρὸς τὸν Βράμαν τὸν ὑπερτάτον Θεόν; Καὶ ἂν δὲ μὴ δώσωμεν μετὰ σπουδαιότητος πίστιν εἰς τὰς εἰς ὄφεις ταύτας μεταμορφώσεις, τίποτε δὲν ἐμποδίζει νὰ θεωρήσωμεν τὸ συναξίριον ὡς περικαλύπτον ἀλληγορικῶς ἀλήθειαν τινὰ ἱστορικὴν. Ἡ γεμῶνας ἐκπτώτοι, ἐξωρισμένοι ἀπὸ τῶν ἐπικρατειῶν τῶν, κεχωρισμένοι ἀπὸ τῶν λοιπῶν ἀρουανῶν φυλῶν, συγκροτοῦσιν ἰδίαν οἰκογενεῖαν. αἰτίνες διαδιδόσι μακρὴν, λησμονημένην καὶ κατηραμένην. φυλὴ ὀλιγώτερον αὐστηρά, ἀνθρωπινότερα εἰς τὰς τάξεις της, καὶ ἐλεημονεστέρᾳ εἰς τὰς διδασκαλίας της, εὐρίσκει τὰ τιμωρηθέντα ταῦτα τέκνα τῶν βασιλέων, ἅτινα δὲν ἀπώλεσαν τὴν μνήμην της βεδικῆς παραδόσεως, τοὺς ἀνακινεῖ, τοὺς μυεῖ νίαν πίστιν καὶ ἰδοὺ λοιπὸν φυλαί, ἀρουανὶ μὲν τὴν καταγωγὴν, ἐγκαταλεγόμεναι δὲ ἐν τῷ μεγάλῳ Ἰνδοῦικῳ ἔθνει.

Ἡ ἐξήγησις αὕτη εἶναι ἀπλὴ εἰκασία. Ἀφέντες δ' αὐτὴν ἐλθωμεν ἤδη εἰς τὸ καίμενον. Ὁ ὄφις ὑπεσχέθη εἰς τὸν Ἰουδχισχτσιράν, τὸν πρεσβύτερον τῶν υἱῶν τοῦ Πανδοῦ, ὅτι θὰ λύσῃ τὸν ἀδελφόν του, ἂν αὐτὸς λύσῃ ζητήματά τινα. Ἀς ἴδωμεν τὰ προκλήματα ἅτινα προτείνει εἰς τοὺς εὐσεβεῖς ἥρωας ἡ Ἰνδικὴ σφίγξ, ὁ ὄφις Ναχούχας.

« Ὁ Ἰουδχισχτσιράς λέγει κατ' ἀρχάς. « Ἀάλητον, ὦ ὄφι κατα τὰς ἐπιθυμίας σου, καὶ θὰ ἀποκριθῶ εἰς τοὺς λόγους σου· καὶ μάλιστα, ἐὰν δύναιμι, (θὰ σοὶ δώσω) λύσιν ἣτις θὰ σοὶ ἀρέσῃ, ὦ ἔρπε τόν! Πᾶν ὅ,τι πρέπει νὰ ὑπάρχῃ γνωστὸν εἰς βραχμᾶνα ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης τὸ γνωρίζεις, ὦ βασιλεῦ τῶν ὄφρων! ἐκεῖ εἶναι ὁ βραχμᾶν. Ἡ παράδοσις οὕτω λέγει: Πᾶν ὅ,τι πρέπει νὰ γίνῃ γνωστὸν, πᾶν ὅ,τι θεωρεῖται ἢ κατ' ἐξοχὴν ἐπιστήμη, εἶναι Βράμα (Βέδα), καὶ ὅ,τι φέρεται εἰς τὸ νὰ μὴ αἰσθάνεται τις οὔτε κόπον, οὔτε χαρὰν, καὶ εἰς ὃ ἀφ' οὗ φθάσῃ τις δὲν αἰσθάνεται πλέον οὔτε κόπον οὔτε χαρὰν. Τί ἔχεις νὰ ἀπαντήσῃς;

Ὁ ὄφις εἶπε « Τί ἐστὶ Βραχμᾶν, ὦ βασιλεῦ; Τίς συντάττει τὴν ἐπιστήμην, ὦ Ἰουδχισχτσιρά; Ἀάλητον, ὅπως δυνηθῶ νὰ κρίνω περὶ τῆς μεγάλης σου διανοίας ἐκ τῶν ἰδίων σου λόγων »

Ὁ Ἰουδχισχτσιράς εἶπεν. « Ἡ ἀλήθεια, ἡ ἐλεημοσύνη, ἡ ὑπομονή, ἡ ἀποχή τοῦ φόνου, ἡ διάπραξις τῶν αὐστηρῶν ἀρετῶν, ἡ συμπάθεια, ὅπως φανῶσιν (αἱ ἀρεταὶ αὗται), ὦ βασιλεῦ τῶν ὄφρων.

Ὁ ὄφις εἶπεν « εἰς τὰς τέσσαρας τάξεις (castles) ἀρμύζει ἡ γνώσις τῶν γραφῶν, ὡς ἡ (ἐν τοῖς λόγοις) ἀλήθεια, καὶ ὁ Βράμας (Βέδας). Εἰς τοὺς Σούδρας ἀπαντῶνται ἡ ἀλήθεια, ἡ ἐλεημοσύνη, ὡς καὶ ἡ δύναμις τοῦ περιτέλλειν τὴν ὀργήν, καὶ ἡ ἀποχή τοῦ φόνου τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν λοιπῶν πλασμάτων, καὶ ἡ συμπάθεια, ὦ Ἰουδχισχτσιρά! ὅ,τι δὲν πρέπει νὰ μανθάνεται εἰς τοῦτον τὸν κόσμον, ὅ,τι φέρεται τὴν ἀναλγησίαν πρὸς τὸν κόπον, καὶ τὴν χαρὰν, ὦ βασιλεῦ τῶν ἀνδρῶν! οὐ-

δεμία τάξις ὑπάρχει, στερουμένη ἀπολύτως τὴν διπλὴν ταύτην γνώσιν, ὡς νομίζω.

Ὁ Ἰουδχισχτσιράς εἶπεν. « Ὅτι διακρίνεις τὰ μάλιστα τὸν Σούδραν, δὲν ἀπαντᾶται εἰς τὸν βραχμᾶνα, ἄλλως ὁ Σούδρας δὲν θὰ ἦτο πλέον Σούδρας, οὔτε ὁ βραχμᾶν βραχμᾶν. Ἐκεῖ ὅπου ἀπαντᾶται τὸ ὅλον τῶν πράξεων αἰτίνες συγκροτοῦσι τὴν διαγωγὴν (τῆς τάξεως), ὦ ὄφι, ἐκεῖ ὑπάρχει ὁ βραχμᾶν, κατὰ τὴν παρχόσιν· ὅπου δὲ τὰ πράγματα λείπονται, ὦ ἔρπετόν, ἐκεῖ ὑπάρχει ὁ Σούδρας. — ἐκεῖνο δὲ τὸ ὅποιον εἶπες καταντᾶ πάλιν εἰς τοῦτο. Ἡ ἐπιστήμη ἣτις πρόκειται τοῖς ἀνθρώποις ὡς τι μαθητὸν) δὲν ὑπάρχει ἐὰν πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀλλαχού (ἐκτὸς τῶν τάξεων) γνώσις τῶν δύο τούτων πραγμάτων (τῆς τέχνης τοῦ ἀναλγητεῖν πρὸς τὸν κόπον καὶ τὴν χαρὰν). — Καὶ ὁ συλλογισμὸς οὗτος, ὦ ἔρπετόν, ὅτι καμμία τάξις δὲν ἐξαιρεῖται τῆς γνώσεως ταύτης, ἐπανέρχεται εἰς τοῦτο, ὅτι ὅπου δεσπόζουσι τὸ ψῆχος καὶ τὸ θάλπος δὲν ὑπάρχει οὔτε ψῆχος οὔτε θάλπος. — Διότι δὲν ὑπάρχει καμμία τάξις, εἰς τὴν ὁποῖαν νὰ μὴ ὑπάρχῃ οὔτε κόπος οὔτε χαρὰ. Τοιοῦτος εἶναι ὁ στοχασμὸς μου, ὦ ὄφι! Τί λέγεις σὺ περὶ τούτου; Ὁ ὄφις λέγει. « Ἐὰν κατὰ τὰ ἔργα μόνον ἀπο- νέμεις τὰς τάξεις εἰς τοὺς βραχμᾶνας, ὦ βασιλεῦ, τότε καὶ ὁμας ἡ τάξις εἶναι μηδὲν ὅταν δὲν ὑπάρχῃ καὶ ἡ πράξις.

Ὁ Ἰουδχισχτσιράς εἶπεν. Τότε ἡ τάξις, ὦ μέγα ὄφι ὁ ἔχων διάνοιαν ὑψηλὴν, καταντᾶ εἰς τὴν ποιότητα νὰ ἦναι τις ἀνθρώπος (εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ νὰ ἦναι τις ἀνθρώπος). Ἐκ δὲ τῆς συνεπειᾶς τῆς ὅλων τῶν τάξεων θὰ κατήντα δυσδιάκριτος· τοιαύτη εἶναι ἡ γνώμη μου (θὰ ἡρανίζετο ἡ διακρίσις αὕτη). — Ὅλοι οἱ ἀνθρώποι διατηροῦσι τὸ εἶδος τῶν εἰς ὅλας (τὰς γυναῖκας) ἔντελθεν ὁ λόγος, ἡ ἔνωσις τῶν φύλων, ἡ γέννησις καὶ ὁ θάνατος εἶναι (ὁ κληρὸς ὅλων) τῶν ἀνθρώπων. — Τοῦτο ἐρχεται ἐκ τῶν Ρίχι, τοῦτο εἶναι ἡ Γραφή (ἰδοὺ τί ὠμολόγησαν ὅσοι εἶπαν. Προτε- νέγκωμεν θυσίαν· ἀκολούθως ἡ συνήθεια ἐβλαβήθη ὡς δι-αίωμα (εἰς ἐκπλήρωσιν) παρ' ἐκείνων ὅσοι ἔχουσι τὴν γνώσιν τῆς ἀποκαλυφθείσης ἀλη-θείας. —

« Εἰς τὴν ἀρχὴν (τῆς ζωῆς) ἐτελοῦσιν τὴν τομὴν τοῦ ὀμφαλοῦ, ἣτις ὑπάρχει εἰς τὸν ἀνθρώπον ἡ γενεθλία τελετὴ. Ὅθεν λέγουσιν ὅτι (ὁ καλούμενος βεδικός τύπος) ἡ Σαδίτρι εἶναι μήτηρ του καὶ ὁ πνευματικὸς διδάσκαλος (ὅστις τὴν λέγει) πατήρ του (1). Ὁ ἀνθρώπος εἶναι Σούδρας μόνον ἐν ὧν δὲν γεννᾶται εἰς Βέδαν· οὕτως ἔλυσε τὸ ζήτημα τοῦτο ὁ Μαννὺ Σβαγραμπού. — Πλὴν τούτου αἱ τάξεις δὲν εἶναι τοιαῦται, εἰμὴ ἀφ' οὗ ἐξεπλήρωσαν τὰς τελετάς ταύτας· ἐὰν δὲ ἡ ἐκπλήρωσις αὐτῶν ἀμελεῖται, σημειῖται, ὦ μέγα ὄφι, ὅτι ἐλλείπει πᾶσα διαίρεσις φυλῶν. Ὅθεν νῦν ἐ-

(1) Ἰδ. Μαννὺ, Βιβλ. II, στ. 29 καὶ 110.

» καὶ μόνον ὅπου βλέπω τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν κα-
» θηκόντων, ἐκεῖ ὡς προεῖπον ἀναγνωρίζω τὸν
» βραχμᾶνα. »

Ἡ ἀπόκρισις τοῦ Ἰουδχιτσίρα περιλαμβάνει ἐν
συνόψει τὰ ἐξῆς. Ἡ τελετὴ τῆς μυήσεως ἀποτελεῖ
τὴν ἀναγεννηθεῖσαν φυλὴν, καὶ ὅστις, μυηθεὶς ἅπας,
παραμελεῖ τὰ καθήκοντά του, πρέπει νὰ καταλέγη-
ται μεταξὺ τῶν ἐκφύλων ἀνθρώπων. — Τὸ θάπτισμα
ἀποτελεῖ τὸν χριστιανὸν ἀλλ' ἄνευ τῆς πίστεως καὶ
τῶν ἔργων, ἅτινα εἰσὶν ἀποτελέσματα τῆς αὐτεξου-
σιότητος, ὁ χριστιανὸς ἀποβάλλει τὴν χάριν τῆς ἀ-
ναγεννήσεως. — Ἦτο δύσκολον νὰ ἀρνηθῇ τις ἐπι-
σημότερον τὴν προνομιᾶν γέννησιν τοῦ βραχμᾶνος,
καὶ νὰ καθιερώσῃ ἐκ νέου τὴν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἰ-
σότητα ὅλων τῶν κλάσεων ὅπερ ἐστὶν ἀναφαίρετος
κληρονομία. Ὅλη ἡ περικοπὴ τείνει εἰς τὸ νὰ ἀνα-
πτύξῃ τὴν θέσιν ταύτην, ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι καὶ πρέ-
πει νὰ θεωρῇται τὸ πᾶν εἰς τὰς ἀνθρωπίνους πρά-
ξεις· καὶ ἂν ἡ φιλοσοφικὴ αὕτη συζήτησις εἴναι ὀλί-
γον λεπτὴ, ἀνεδείξεν ὅμως τοῦλάχιστον ἐν ὅλῃ αἰ-
τοῦ τῇ λάμπει τὸν ἰνδικὸν πνευματισμόν. Ὁ Ἰουδ-
χιτσίρας σπερόμενος πάλιν πρὸς τὸν Ὀφιν Νανού-
χαν ἐρωτᾷ :

Ἔπεται συνέχεια.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

—ο—

Ο ΕΡΗΜΙΤΗΣ.

(Ἐκ τῶν τοῦ O. Goldsmith.)

« Ὁ ἐρημίτης ἀγαθὲ, τῆς ζοφερᾶς κοιλάδος,
Ὁδύγητον, παρακλῶ, τὸ πλανηθέν μου βῆμα·
Νομίζω πῶς παρατηρῶ φῶς ἀμυδρὸν λαμπάδος,
Καταφυγίου ποθητοῦ μυστηριώδους νῆμα. »

« Μὲ θλίψιν περιφέρωμαι ἐδῶ ἀπειπλάνηθην·
Καθήμεζαν τοὺς πόδας μου εἰς λίθον καὶ εἰς θάμνον·
Νὰ εὕρω κἄν διέξοδον τινὰ δὲν ἐδυνήθην.
Τὸ βλέμμα μου τὴν ἔρημον κυττάζον ἀποκάμνει. »

« — Γιέ μου, μὴν ἐκτίθεσαι » ὁ ἐρημίτης κρᾶζει,
« Εἰς τὴν ἐπιφθορὰν αὐτὴν νὰ πλανηθῇς σκοτίαν·
Τὸ μακρὸν ἐκείνο φῶς φοβοῦ, σὲ δελεάζει,
Ἵνα σ' ἐλκύσ' εἰς ἀτραπὸν ἀπόψε ἀπαισίαν. »

« Ἐδῶ εἰς τὸ φερίσκον καὶ ἄστεγον πεδῖον
Ἦν ανοικτὴ ἡ θύρα μου, ἀγγέλλει τὴν εἰρήνην.
Καὶ ἂν λιτὸς ὁ δειπνός μου ὑπάρχ' εἰς τὸ κελίον,
Τὸν συμμερίζω πάντοτε, υἱέ μου, μ' εὐφροσύνην. »

« Δοιπὸν ὑπὸ τὴν στέγην μου τὴν νύκτα ταύτην μένει,
Καὶ δέξου τὸ φιλόξενον τοῦ ἐρημίτου δειπνον·
Εἶναι ἔνθα ἡ κλίνη μου, ὅπλ' ἡ στρωμνὴ μου εἶναι,
Ἀλλὰ τὴν εὐλογίαν μου θὰ εὕρῃς καὶ τὸν ὕπνον. »

« Τὸ ποίμνιον ἐλεύθερον σκιρτᾷ εἰς τὴν κοιλάδα·
Σφαγὴς ποτὲ σίδηρον ἐν μέσῳ τοῦ δὲν βάλλω.
Ἀπὸ τοῦ θαύου εἰκτιρμοῦ φωτίζομαι τὴν ἑσθλὰ,
Μαθαίνω κατὰ ταπεινῶν πλασμάτων νὰ μὴ σφάλλω. »

« Ἡ καρποφόρος τοῦ βουνοῦ πλευρὰ μὲ προμηθεύει
Τροφὴν ἀθώων καὶ λιτὴν, καρποὺς καὶ γόρτ' ἀφρώδη·
Καὶ ἡ παγὴ, ποῦ τὴν παιδρὰν κοιλάδα καταρδεύει
Παρέχει πόσιν εἰς ἐμὲ γλυκεῖαν καὶ δροσώδη. »

« Μείνε τὴν νύκτ' αὐτὴν ἐδῶ, ὦ νέε ἰδοιπόρε·
Τὴν μέριμναν παραίτησε τῆς γῆς, τὰς ὥχρας σκέψαι·
Ταχέως εἰ ποδόμενοι πετοῦν τῆς ζωῆς ὄρασι,
Κ' ἐπ' αὐτῷ δὲ ἐκπέμπωμεν τοὺς πόθους καὶ τὰς βλέψεις. »

Τοῦ ἐρημίτου ἡ φωνή, ὡς δρόσος οὐρανια,
Τὴν ὄψιν κατεράδρυνε τοῦ ξένου νεανίου.
Σιμονορεπῶς τὴν πόσιν αὐτοῦ εἰδέχθη κ' ἐρυθρίαν·
Κι' οἱ δύο τότε ἔλαβον τὸν δρόμον τοῦ κελίου. »

Εἰς ἔρημον διέξοδον δρυμῶνας πανάρχαιου
Τοῦ ἐρημίτου ἔκειτο τὸ σιγαλέον δῶμα,
Τοῦ πένητος καταφυγὴ, καὶ ἄτυλον ἐλέου
Ἐφαίδρυνε τὸ σκυθρωπὸν τοῦ ἰδοιπόρου ὄμμα. »

Τὸ ταπεινὸν δωμάτιον τοῦ ἐρημιτηρίου
Φροντίδα δὲν εἰδείνυσε, προφύλαξιν κάμειν·
Τὴν θύραν ἤνοιγεν ἀπλοῦς στροφεὺς ἀντὶ κλειδίου,
Καὶ οἱ τρυφεροὶ σύντροφοι εἰσῆλθον μ' ἡσυχίαν. »

Τὴν ὄραν καθ' ἣν παύουσι τὰ ἔργα τῆς ἡμέρας,
Καὶ εἰς τὸν οἶκόν του καθεῖς τὸ βῆμα διευθύνει,
Τὸ πῦρ ὁ ἀναχωρητὴς ἀνάψας τῆς ἐσπέρας
Τοῦ ξένου τοῦ τὸ πρόσωπον ἐξήτει νὰ φαιδρύνῃ. »

Τὸν ἐκ λαχάνων δειπνὸν τοῦ προθύμου παραβίβας
Προσμεριδιῶν ἐκάλειε τὸν νέον νὰ δειπνήσῃ,
Τὰς ὥρας δ' αἵτινας χωρῶν ἀργὰ πρὸς νύκτας μέσας
Μὲ διτηγῆσαι ἤρχισεν ταπεινὰς νὰ διανύσῃ. »

Πληθεὺς τῶν ἡ οἰκουρὸς γαλῇ ἐξηπλωμένη
Μετὰ παιγνίων νυγελῶν τὰ μέλη της ταυνοῖ.
Τοῦ τηρούτου ἡ φωνὴ ἤχεε ἡ κεκρυμμένη,
Καὶ ἡ ἐκλάμπουσα πυρὰ τὸ πᾶν παιδρὸν δεικνύει. »

Πῶς τίποτε δὲν δύναται τὸν ξένον νὰ φαιδρύνῃ,
Διότι σιωπῇ πικρὰ τὰ χεῖλη αὐτοῦ κλείει,
Διότι τὴν καρδίαν τοῦ κρυπτὴ κατεῖχε ὀδύνη,
Καὶ βαθμηδὸν τὸ δάκρυ τοῦ τὰς παρειάς του χρεῖ. »

Ὁ ἐρημίτης θεωρῶν μὲ συμπαθείας βλέμμα
Τὴν θλίψιν τοῦ σιωπηλοῦ αὐτοῦ συνδαιτυμόνος,
« Πόθεν, ὦ νέε δυστυχῇ, τὸν ἐρωτᾷ ἡρέμα,
« Πόθεν τοῦ νέου στήθους σου ἐξέρχεται ὁ πόνος; »

« Μήπως πλανᾷσαι ἄστεγος κ' ἐγκαταλειμμένος;
« Ἀπὸ τὰ μαδιάρματα ὑπόβουλον εὐτυχίας;
« Μὴ ἀπὸ φίλον ἄπιστον εἶσαι προδεδωμένος;
« Μὴ δύσερως τις σ' ἐπληξε τὸ βάθος τῆς καρδίας; »

« — Οἱμοὶ τοῦ πλοῦτου μάταια αἱ χαῖναι εὐφροσύναι
« Ὡς εὐθραστα ἀθύρματα παύρονται παιδιῶν·
« Οἱ εἰς τὰ θέλητρα αὐτοῦ πρόσκολλημένοι, εἶναι
« Ἀδελφοί, καὶ βάνυσσον διάγουσι τὸν βίον. »

« Καὶ ἡ φίλιζ ὄνομα μελωδικὸν καὶ πλάνον,
« Ὡς θέλητρον ναρκωτικὸν κοιμίζει τὴν καρδίαν,
« Σκιὰ τὰ ἴχνη τρέχουσα πλουσίων ἢ τεράνων,
« Καὶ ῥίπτουσα τοὺς δυστυχεῖς εἰς τὴν ἀπελπίσαν. »